

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkkerk. Telefoon 01837 - 1357

ADMINISTRATIE :

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrekening 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

Samenvatting van het gesprokene op de ontmoetingsdag te Kampen, op zaterdag 27 augustus 1977, door Ds. H. C. v. d. Ent. VRIENDEN VAN „BEWAAR HET PAND”

„Onder dezelve nu waren uit de kinderen van Juda: Daniël, Hananja, Misaël en Azarja.”

Dan. 1:6

„Vrienden van Bewaar het Pand”, zo zijn wij gewoon om op een dag als deze elkander aan te spreken. Laten we echter niet denken dat wij dit alleen zijn. Wie dat zou menen, vergist zich grotelijks.

We hebben u vier namen voorgelezen van vier jonge mensen, die al eeuwen geleden geleefd hebben, op wie met recht de naam van „Vrienden van bewaar het pand” kan worden toegepast.

Als we gezegd hadden dat het namen zijn van vier jonge mensen, dan moeten de ouderen niet denken, dat het gesprokene hen niet aan gaat. Want de vier genoemde jonge lieden hebben ook allemaal ouders gehad, die voor hen in hun leven van grote betekenis zijn geweest. De ouders die hier aanwezig zijn (en afwezig zijnde, het nu lezen) hebben allemaal kinderen, en zij mogen zich afvragen hoe hun houding daartegenover is.

De ouders brengen de kinderen voort en hebben ten opzichte van hun kinderen grote verantwoordelijkheid.

Degenen, die nu nog onder de jeugd gerekend worden, hopen zelf ook straks tot de ouderen te behoren en vaders en moeders van kinderen te zijn.

Daniël, Hananja, Misaël en Azarja leefden in een donkere tijd. De afval van God en Zijn gebod was onvoorstelbaar groot. Het was met het bondsvolk Israël zó gesteld, dat God hun ongerechtigheid niet langer kon gedogen. En daarom werd het volk door Nebukadnezar weggevoerd in ballingschap naar Babel, zo wordt het ons medegedeeld aan het begin van het boek, dat de naam van Daniël draagt.

Ook wij leven in een donkere tijd, een tijd van afval van God en Zijn gebod, die schier zijn weerga niet kent. Niemand, die „bij de tijd” is, zal dit durven tegenspreken.

Deze vier jongens hebben volgens de kanttekenaren van de Staten Vertaling Godvrezende ouders gehad. Wij geloven dit gaarne. Het wordt afgeleid uit de namen die ze aan hun kinderen hebben gegeven.

Want Daniël betekent: God is rechter. Hananja betekent: De HEERE heeft mij genade bewezen. Misaël betekent: Eén die de HEERE aangrijpt. Azarja betekent: De HEERE helpt. Deze ouders, dat kan niet uitblijven, en dat blijkt ook uit het leven van hun kinderen, hebben hun kinderen onderwezen in de vreze des Heeren.

Ik kom hier dadelijk met een vraag tot de ouders. Namelijk of ook van hen gezegd kan worden, dat zij de Heere vrezen en of ze hun kinderen in de vreze des HEEREN voorgaan? Want dat is de plicht overeenkomstig de belofte, eenmaal bij de Heilige Doop gegeven. En hoevelen zijn er dat niet, helaas, die het wel hebben beloofd, maar die zich van het „doen” ten eenmale ontslagen achten. Men voedt de kinderen wel op, om hen dóór dit leven te helpen, zonder er ooit aan te denken, dat die kinderen ook een ziel met zich omdragen, die voor een eeuwigheid geschapen is.

Kinderen, als jullie in het grote voorrecht mogen delen ouders te hebben, die God vrezen, geven jullie dan ook acht op hun woorden en wandelen jullie met al de ernst die in je is ook in hun wegen? Ik vraag maar. Laat een ieder eens antwoord geven tussen de HEERE en zijn ziel.

Dat de godzalige opvoeding in het leven van deze vier

jongens vruchten droeg, kwam openbaar, toen zij midden in de wereld terecht kwamen. Want zo moeten wij het toch wel stellen. Stel je voor, toen zij zestien á zeventien jaar oud waren, werden ook zij overgebracht vanuit het „heilige land”, naar Babel. Dat was een „heidens land”.

Omdat zij nog van koninklijke huize waren ook, zie vers 3, kwamen zij terecht aan het hof van Nebukadnezar, om een opleiding te volgen van drie jaren, waardoor zij in staat gesteld zouden worden om straks voorname posten in het leven in te nemen.

Dit bracht in het leven van deze jongens een grote verandering teweeg.

Zij moesten onderwezen worden in de boeken en de spraak der Chaldeeën. De koning gaf ook bevel dat zij gevoed moesten worden met de beste spijs, en met de beste drank, opdat zij na drie jaren als „super”-mensen voor zijn aangezicht zouden kunnen staan.

Daarenboven werden hun namen ook nog veranderd. Zij kregen heidense namen, opdat zij daardoor hun joodse afkomst maar zouden vergeten, en geheel doordrenkt zouden worden van de heidense cultuur.

Daniël werd in het vervolg „Beltsazar” genoemd, en dat betekent: Schatbewaarder van Bel. Hananja kreeg de naam „Sadrach” dat: Beïnvloed - door - de - zon, wil zeggen. Misaël zou in het vervolg „Mesach” heten en dat wil zeggen: Een die de godin Sacha toebehoort. Azarja werd de naam „Abednego” gegeven en dat wil zeggen: Knecht van Nego (de god van het vuur).

Ieder begrijpt welk een verzoeking dit voor deze jeugdige vrienden was. De verzoeking kwam van de kant van de duivel. Doch van des HEEREN kant gezien, was het voor hen een beproeving.

De duivel verzoekt de HEERE beproeft!

De duivel doet dit tot ondergang. De HEERE doet dit tot loutering. Dit zijn zaken om over na te denken.

Het is niet moeilijk om vanuit de situatie waarin deze jeugdige vrienden verkeerden, lijnen te trekken naar deze tijd.

Want ook onze jonge mensen moeten op een gegeven moment door de ouders worden losgelaten. Zij gaan de hogere scholen bezoeken. Zij moeten in deze tijd, op een volwaardige wijze, zoals dat heet, hun plaatsen in het leven in kunnen nemen. Zij worden dan gekonfronteerd met beginselen, die zij van huis uit niet hebben meegekregen. De wijsheid dezer wereld staat nu eenmaal haaks op datgene wat God in Zijn Woord geopenbaard heeft. In plaats van het „Brood des levens” krijgen zij wereldspijs voorgeschoteld op allerlei manier. Het wordt hun gepresenteerd, zeer aantrekkelijk, via boek en blad, radio en televisie. Zij moeten vervolgens de bijbel maar vergeten. En dat zij gedoopt zijn, en „christelijke” namen dragen, moeten zij ook maar vergeten.

Men moet een mens zijn van „deze tijd”. Met Gods geboden kun je dan niet rekenen. Met de bijbel kom je er in het leven niet. Want die eist zoveel wat toch niet meer is op te brengen, en die gebiedt zoveel wat niemand na kan komen. Hij is hoogstens nog goed voor oude mensen en kleine kinderen, die men met verhalen misschien nog een poosje zoet kan houden, maar dan ben je met de bijbel ook schoon aan het eind.

Vergeet het maar dat je tot de kerk behoort. Dat je gedoopt bent en dat je van Godswege vermaand en verplicht bent tot een nieuwe gehoorzaamheid.

Als je dat allemaal in je leven nog zoudt willen verdisconteren, dan ben je ten eenmale een belaching.

Ik geloof zo, met een enkele zin, de hedendaagse situatie wel getekend te hebben. Deze tijd is, met al datgene wat zij biedt, voor jong en oud verschrikkelijk verleidelijk. Het getal is ontelbaar van diegenen die het „heidense wereldcultuur patroon” volgen. Zij gaan de wereld in en keren de kerk, God en Zijn dienst, voor goed de rug toe. O zeker, dat gebeurt niet in eens, maar in „drie jaar” kan er ontzaggelijk veel

VAN DE ADMINISTRATIE

Elders in ons blad zult U wel een verslag kunnen lezen over de gehouden Ontmoetingsdag, zaterdag 27 augustus j.l. in Kampen gehouden, waar wij niet over behoeven te berichten. Ook voor de Administratie is het weer een goede dag geweest. De bruto opbrengst was weer verrassend, n.l. f 13.206,08, zodat mede daardoor, de uitgave van „Bewaar het Pand” ongehinderd kan geschieden.

In totaal mogen we tevens doorgeven 19 nieuwe, abonnees. Tevens werden wij weer verrast met een gift van een oude vriend die de Ontmoetingsdag niet meer kan bezoeken van f 300,—, via Ds. Blom van de fam. G. te A. f 25,—, f 80,— aan overbetalingen, totaal een bedrag van f 405,—, voor dat alles onze dank.

Van de kerkeraad van Barendrecht ontvingen wij voor de arbeid van Ds. den Butter f 825,46, wat wij eveneens dankbaar noteerden. Met vrijmoedigheid bevelen wij de uitgave van „Bewaar het Pand” bij den voortduur bij U aan.

Adm. „Bewaar het Pand”, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn. Giro 70.43.50

v. d. L.

gebeuren. Men wordt geheel „omgeturnd”, zoals dat heet.

Zo ging het met veel jongeren en ouderen, ook in de tijd van Daniël. Zij keerden het verleden de rug toe en gingen op in de wereld, om er tenslotte ook in onder te gaan. Zij bewaarden het pand hun toebetrouwd, niet. Zij waren geen vrienden van bewaar het pand.

Je kunt natuurlijk zeggen: Zij waren niet uitverkoren, het is nooit iets met hen geweest. Als het ware kinderen van God geweest waren, dan zou het zover niet gekomen zijn, want de HEERE staat voor Zijn eigen werk in. En zo is het nu nog. Alles wat z.g.n. afvalt heeft er nooit wezenlijk bij behoord. Waar maak je je druk over, zou God voor Zijn volk niet instaan? Wis en zeker!

Nu ben ik de laatste, die daaraan zal twijfelen. De HEERE kent degenen die de Zijnen zijn, en daar staat Hij zeker voor in. Doch als we op deze lijn eenzijdig door gaan redeneren, dan wordt de mens alle verantwoordelijkheid benomen, en dat is in strijd met het Woord van God, dat de mens voor al zijn daden, woorden en denken ten volle verantwoordelijk stelt.

Daniël, Hananja, Misaël en Azarja waren vrienden van bewaar het pand. De beginselen, die zij van huis uit hadden meegekregen, werden door hen in Babel verloochend. Zij hebben die bewaard. Dat was geen prestatie van hen, doch vrucht van de vrije genade Gods. Zij werkten huns zelfs zaligheid met vrezen en beven, omdat het God was, Die in hen werkte, beide willen en het werken, naar Zijn welbehagen.

Ik lees van hen geen opzienbarende bekeringsgeschiedenissen, zoals die ons van Manasse wordt medegedeeld, wat natuurlijk niet zeggen wil, dat zij als „nette kinderen des verbonds” niet bekeerd behoeften te worden. Wie de gehele geschiedenis nagaat en het gebedsleven van Daniël volgt, die weet wel beter. Doch als je nooit met je hele leven in de goot hebt gelegen, behoeft je er niet uitgehaald te worden.

Niemand behoeft ten deze jaloers te zijn op de bekeering van Manasse. Want dat hij geleefd heeft, zoals hij voor zijn bekeering leefde, was niet tot eer van God. Die dit het meeste heeft onderschreven, is Manasse zelf geweest. En al degenen, voor wie het nodig geweest is, dat er zulke zware wegen met hen gehouden moesten worden, zullen dit onderschrijven.

Anderzijds is het zo, dat „nette verbondskinderen” die door God bekeerd worden, krijgen in te leven, wat Manasse uitleefde. Zij komen dan niet in een farizeïstische houding boven hem te staan, maar als arme zondaren komen zij naast hem te zitten.

Gelukkig, wie daar iets van weten mag.

De Godzalige opvoeding werd aan de harten geheiligd. En zo werkt de HEERE heden ten dage nog. Het „leven” komt dan in de vruchten openbaar.

Zie dat maar in het leven van deze vier vrienden. Want zij moesten dóór de wereld. Daar konden zij echt niet „naast” gaan leven. Zij hebben gedaan wat zij moesten doen, voor zover hen dit niet in strijd bracht met het Woord van God. Zij studeerden, maar weigerden de spijs te eten, die van des konings tafel hen voortgezet werd. Want dat was vlees; wat aan de afgoden gewijd was. En van een afgodstafel eten, is van de tafel der duivelen eten, zegt Paulus. En daar wensten zij niet aan mee te doen. Dank u!! „Daniël nu nam voor in zijn hart, dat hij zich niet zou verontreinigen met de stukken van de spijs des konings, noch met de wijn zijns dranks; daarom verzocht hij van de overste der kamerlingen dat hij zich niet mocht verontreinigen.” Uit het vervolg blijkt, dat de vrienden van Daniël er precies eender over dachten. Zij wensten zich te houden aan het Woord van God, en alleen die spijzen te nuttigen, die hun geoorloofd waren te eten.

Denkt niet dat dit een geringe zaak geweest is. Want de Keukenmeester, de Melzar, zag door deze wegering zijn hoofd al op het spel staan. De koningen van Babel waren nu niet zo zuinig met het leven van hun onderdanen. Wanneer hun wil niet stipt werd opgevolgd, dan was het met hen gebeurd. Het was toen ook echt: Bevel is bevel! Menselijk gezien, zat er niet veel kans in, dat de vrienden hun zin zouden krijgen. Als het van de mensen af had moeten hangen, dan hadden zij het deel van de wederstrevers ontvangen.

Doch het geheim van hun wegering was hun geloof. Zij vertrouwden op God. En Die maakte het zo, dat het hart van die Keukenmeester geneigd werd, om op het begeren van die vier vrienden in te gaan. Zij werden, bij wijze van proef, tijdelijk ontslagen geacht van des konings lekkernijen te eten. En wat was het resultaat? Ik kan het met een enkel woord zeggen, want we moeten het niet te lang maken: De Heere zegende hen. Na de proeftijd doorstaan te hebben, kwamen zij er met God beter uit, dan alle anderen, die met God geen rekening hadden gehouden. De Heere bevestigde ook hier: Die Mij eren, die zal Ik eren

Zij hebben het pand bewaard. Zij bleven bij de oude beginselen, vastgelegd in het Woord van God, welke hen door de vaders waren overgeleverd. En zij zijn niet beschaamd geworden. Zij hebben beleefd: Welzalig hij, die op U bouwt; en zich geheel aan U vertrouwt.

Vrienden van bewaar het Pand! Zo worden wij genoemd. Zijn wij het ook? Wij staan midden in de wereld even als zij. De verleidingen waar zij aan bloot stonden, waren veel groter dan waar de meesten onzer aan bloot staan. Al willen wij de moeilijkheden niet onderschatten, waar velen voor komen te staan. Doch de grote vraag blijft altijd: Bewaren wij het pand, gelijk als ook zij dat bewaard hebben? En dan zijner niet weinigen, die eerlijkheid gebiedt ons dat te zeggen, die het pand rustig het pand laten, als het er in de praktijk van het leven op aan komt. Zij stemmen de waarheid wel toe, maar leven naar de waarheid is er niet bij. Zij zijn, om het met de woorden van Jacobus te zeggen: Alleen maar hoorders des Woords en geen daders. En dat is een zeer kwalijke zaak. Want wie de woorden des Heeren hoort en nog toestemt ook, doch ze niet doet, die wordt door de Heere Zelf bij een dwaze man vergeleken, die zijn huis op de zandgrond gebouwd heeft. En het einde daarvan is een ieder, die geen vreemdeling is in zijn bijbel, bekend. Want toen het noodweer kwam, dat is: toen het oordeel kwam, toen is het huis gevallen en de val was groot. Zo moet een ieder straks verantwoording afleggen, als hij voor de Koning der koningen moet verschijnen, wat hij met het pand gedaan heeft, dat God hem heeft toevertrouwd. Dat is, wat hij met de waarheid gedaan heeft, waaronder hij is opgevoed en geleefd heeft.

Vrienden van bewaar het pand, hoe zult ge uw naam eer aan kunnen doen, als ge in de praktijk de weg van de wereld opgaat? Dan kunt ge hier een „vriend” heten, om straks toch nog als een vijand te moeten sterven. Want wie een vriend der wereld is, die wordt een vijand van God genaamd. En wie als een vijand sterft, gaat voor eeuwig verloren. Daniël, Hananja, Misaël en Azarja hebben hier op aarde de „vuur” proef doorstaan, en zij zijn de hemel ingegaan. Niet uit verdiensten, maar uit genade, terwille van Hem, die met hen in het vuur verkeerde, en tijdens zijn borgtocht op aarde door het vuur van Gods toorn verteerd is. Daar mogen deze vrienden nu al eeuwen God voor groot maken. Zij zijn met God niet beschaamd uitgekomen. En niemand, die in dit leven waarlijk op God vertrouwt, komt met God beschaamd uit.

Indien gij waarlijk een vriend zijt van Bewaar het pand, omdat het Pand dat God u toebetrouwde u lief is, omdat het Woord van God u lief is, omdat de God

van het Woord u lief is, gij zult het in de wereld niet gemakkelijk hebben. Want de „vijanden” kunnen alle vrienden van bewaar het pand wel verbranden, doch geen nood. Zo God voor u is, wie zal dan tegen u zijn? Al moet ge hier op aarde, „in Babel”, door het vuur der beproeving heen, de Heere zal u bewaren. Uwe ziel zal Hij bewaren. Want al zou het uw tijdelijke leven kosten, dan is u toch een beter lot bereid. Want God neemt u dan, door de dood heen, op in Zijne heerlijkheid. En dat voor eeuwig!! Terwijl alle vijanden het helse vuur bereid is. En dat voor eeuwig!!

Wien heb ik nevens u omhoog
Wat zou mijn hart, wat zou mijn oog,
Op aarde nevens u toch lusten?
Niets is er waar ik in kan rusten.
Bezwijkt dan nooit in bittere smart
Of bange nood mijn vlees en hart,
Zo zult Gij zijn voor mijn gemoed,
Mijn rots, mijn deel, mijn eeuwig goed.

Wie ver van U de weelde zoekt,
Vergaat eerlang en wordt vervloekt.
Gij roeit hen uit, die afhoereren
En U de trotse nek toekeren.
Maar 't is mij goed, mijn zaligst lot,
Nabij te wezen bij mijn God.
'k Vertrouw op Hem, geheel en al.
De Heer!, Wiens werk ik roemen zal.

Ps. 73:13, 14

FREE REFORMED CHURCH OF NORTH AMERICA

Via Ds. G. Blom ontving ik weer f 2.664,76 (Can. \$ 1.146,52) voor het werk onder de Joden. Hartelijk dank voor deze giften en collecten.

J. D. Tamminga, penningmeester

SCHOOL VOOR DUNDAS EN HAMILTON

Op de rekening bij de Rabobank te Meerkerk werd gestort een bedrag van f 500,- als gift van de Chr. Geref. Kerk te Sliedrecht-Centrum, waarvoor hartelijk dank.

B.

CATECHISMUS, LEERBOEK VAN DE ORDE DES HEILS

Zondag 28.

In de twee vorige zondagafdelingen is gesproken van de Heilige Doop als bad der wedergeboorte, tot verkrijging van het nieuwe leven der genade. Wat in de Schrift altijd en dus ook bij de besnijdenis op de voorgrond staat. Met die innige zorg voor de vernieuwing des levens, wordt het kindeke bij de geboorte op de erve des verbonds van de Heere ontvangen, zo daar al niet met een veronderstelde of vastgestelde wedergeboorte zorgeloos overheen geleefd wordt. Het nieuwe leven der genade heeft voeding nodig. Paulus zegt: „Ik heb u met melk gevoed,” daar het jeugdige leven allengskens met vaste spijs gevoed moet worden. En dat is het geestelijk kennen van en het onderwijzen in de fundamentele stukken der zaligheid, die zijn in het kinderlijk en geestelijk gebruik van het Avondmaal des Heeren. Wat in het geestelijke leven, zo min als in het natuurlijke leven, van meet af automatisch gaat. Gelijk een moeder dat jeugdige leven verzorgt met de grootste tederheid, moet dat ook geschieden in de bediening van Woord en Sacrament. En dat wordt nu beoogd met de vraag: Hoe wordt gij in het Heilig Avondmaal vermaand en verzekerd, dat gij aan de enige offerande van Christus aan het kruis volbracht en aan al Zijn goed gemeenschap hebt?

Deze vermaning heeft hier de betekenis van het kwade te laten en het goede te doen. Laat dat dus geschieden met de vraag, of wij wel zulver zijn in de keus van het geestelijke leven, die steeds meer diepgang in verootmoediging en opgang heeft in het hongeren en dorsten naar de gerechtigheid. Waartoe wij de onderwijzingen van de Heilige Geest biddend hebben te zoeken in het Woord des Heeren. Want het gaat hier om de innerlijke geloofsbeleving des harten, waartoe het bruiloftskleed nodig is. En dat is het afsterven van de oude mens en het aandoen van de nieuwe mens. Om er steeds meer van verzekerd te worden, dat we aan de enige offerande van Christus, aan het kruis volbracht, en aan al Zijn goed gemeenschap hebben. Het gaat dus niet alleen om de instandhouding, doch ook om de wasdom van het geestelijke leven.

En zo gaat het hier in de eerste plaats om het bevel van Christus. Want de Heere heeft in Zijn dierbaar Evangelie Zijn bevelend willen tot uitgangspunt. Het was ook bij Christus in het verdienen van de zaligheid altijd een doen van de wil Zijns Vaders. Ja, het was Zijn spijs en drank, Zijn heerlijke maaltijd, tot versterking van Zijn hart in de beleving des geloofs, op het rechte pad der gehoorzaamheid. En zo heeft het nieuwe leven der genade van meet af ook een innig verlangen naar het betrachten van de wil

beleving. Hoor maar: eerstelijk, dat Zijn lichaam zo zekerlijk voor mij aan het kruis geofferd en gebroken en Zijn bloed voor mij vergoten is, als ik met de ogen zie, dat het brood des Heeren mij gebroken en de drinkbeker mij medegedeeld wordt; (en ten andere), dat Hij zelf mijn ziel met Zijn gekruisigd lichaam en vergoten bloed zo zekerlijk tot het eeuwige leven spijst en laaft, als ik het brood en de drinkbeker des Heeren (als zekere waartekenen des lichaams en bloeds van Christus) uit des dienaars hand ontvang en mondelijk geniet.

Waarmee het ons duidelijk betuigd wordt, dat het hier gaat om de persoonlijke beleving en niet om een massaal gebruik van een maaltijd, want dan krijgt een ieder daarvan zijn deel. En dat laatste is dan tot grote schade van het geestelijke leven, omdat hen dan niet de innerlijke overtuiging des harten is dat ik persoonlijk het ganse lijden van Christus nodig heb tot mijn zaligheid. Het moet dus zijn door de dierbare onderwijzingen van de Heilige Geest, onze innerlijke overtuiging, dat Christus ons telkens weer in de bediening van het avondmaal des Heeren persoonlijk geschenken wordt tot mijn zaligheid. En daar dat lijden is opgebracht door de Zone Gods, heeft het een oneindige waardij voor de gehele kerk. Zoda zij elkander in die Gode verheerlijkende offerande van Christus mogen ontmoeten, door Hem persoonlijk daarin te omhelzen.

Het moet voor ons innerlijk leven steeds duidelijker worden, al is het op zichzelf oneindig groot, wat er toch wel mee bedoeld wordt, het gekruisigde lichaam van Christus eten en Zijn vergoten bloed drinken. Want dat dient niet alleen tot de beleving van de rechtvaardigmaking, waartoe gezegd wordt: Het is niet alleen met een gelovig hart het ganse lijden en sterven van Christus aannemen, en daardoor vergeving der zonden en het eeuwige leven verkrijgen. Wat de gelovigen in de stand van het geestelijke leven Gods vergevende liefde doet smaken, tot vreugde voor het hart en tot bevestiging in de staat der genade. Zodat zij door de dadelijke gehoorzaamheid van Christus verlevendigd worden, met een blij vooruitzicht in het verkrijgen van het eeuwige leven. Om altijd bij de Heere te zijn, zodat zij er steeds meer gast en vreemdeling door worden op aarde. Waarvoor ook onderwijs is in de bediening van het Heilig Avondmaal. Maar ook daarbenevens door de Heilige Geest, Die te zamen in Christus en in ons woont, alzo met des Heeren. Laat dan tot wasdom van dat nieuwe leven, altijd het bevelend willen des Heeren op de voorgrond staan. Maar als vanzelf in afhankelijkheid van de dierbare werkingen van de Heilige Geest.

Het is een bevelend willen dat niet vanuit ons, maar alleen vanuit Zijn borgtochtelijk beloven is te betrachten. En dat beloven vloeit voort uit hetgeen door Hem betracht is. Christus heeft hetgeen Hij de Vader beloofd heeft, tot verwerving van de eeuwige zaligheid in het verkrijgen van Zijn volk, ten volle vervuld. En nu wordt de toepassing daarvan door Hem beloofd in de weg der gehoorzaamheid.

En zo staat Christus met dat alles, in dienst van Zijn God en Vader en ten opzichte van ons, is het een gebod van de Vader in Hem te geloven. Wat ons innerlijk leven raakt, daar het voor ons volkomen vaststaat, dat Christus Zijn offerande tot heerlijkheid van Zijn God en tot zaligheid van zondaren heeft opgebracht. Maar in de toepassing daarvan raakt dat persoonlijke

Zijn heilig lichaam hoe langer hoe meer verenigd worden, dat wij, al is het dat Christus in de hemel is en wij op aarde zijn, nochtans vlees van Zijn vlees en been van Zijn been zijn, en dat wij van één Geest (als de leden eens lichaams van één ziel) eeuwig leven en geregeerd worden.

Door het wonen van de Heilige Geest in Christus naar Zijn menselijke natuur, woont Hij met Zijn gezegende werkingen ook in de gelovigen, tot wasdom van het geestelijke leven. En gelijk Christus door de gezegende werkingen van de Heilige Geest onze natuur zonder zonde heeft aangenomen, worden wij door de bediening van het Heilig Avondmaal steeds inniger met Hem verenigd. Wat het hart door de dierbare werkingen van de Heilige Geest verzekert, eenmaal Hem naar Zijn menselijke natuur gelijkvormig te zullen zijn. Om zo als een bruid zonder vlek of rimpel aan de Vader voorgesteld te worden tot verkrijging van de eeuwige heerlijkheid.

En zo is het niet alleen de wil, doch ook het bevel van Christus, de bediening van het Avondmaal des Heeren tot Zijn gedachtenis te onderhouden, want Zijn verheerlijking is niet alleen tot versterking van het geloof doch ook tot wasdom van het geestelijk kennen. Daar dat meer is dan een ootmoedig en blijmoedig denken aan Hem. De Heere wil dat wij ons steeds meer verdiepen in Zijn borgtochtelijk lijden en sterven, waarin Hij de vloek der wet heeft gedragen en het recht der wet heeft vervuld, opdat wij geheel Zijn eigendom zouden wezen, om Hem te leven. Want daarin zijn de eerste beginselen van het hemelleven. Zodat wij door de aantrekkingskracht van Zijn dierbaarheid, daar Hij alles voor ons wil wezen, met onze gedachten en genenheden bij Hem zijn aan des Vaders rechterhand.

En dat, met het innig verlangen, altijd bij Hem te wezen, wat ons doet uitzien naar Zijn wederkomst op de wolken. En dat leert ons hier door het geloof leunen en steunen op Zijn onveranderlijke trouw, als ons pad loopt door de diepte, daar het is een drukken van Zijn voetstappen die druipen van vettigheid. Soest.

R. Kok.

De ontmoetingsdagen van „Bewaar het Pand” zijn ingeburgerd. Zo kunnen we wel schrijven. Er zijn allerlei officiële activiteiten, die bij het kerkelijke leven behoren. En de vrienden en vriendinnen van „Bewaar het Pand” hebben hun blad en nu ook al 7 jaar lang hun ontmoetingsdagen, tweemaal per jaar.

Het aantal bezoekers is stationair te noemen. De ene keer komen er wat meer dan de andere keer.

In Sliedrecht komen er wat meer belangstellenden dan in Kampen. Maar in het algemeen genomen kunnen we zeggen, dat we een trouwe lezerskring hebben in het hele land en ook een trouwe kring van bezoekers van onze toogdagen, die uit alle provincies komen, mogelijk Limburg uitgezonderd. Blad en ontmoetingsdagen werken mede tot het vormen van een hechte band van mensen, die begeren, dat de oude gereformeerde beginselen gehandhaafd worden en meer ingang vinden. Ouderen vallen weg, maar het is verblijdend dat jongeren hun plaats innemen.

Ook op de zaterdag 27 augustus j.l. gehouden ontmoetingsdag was naast vele ouderen ook een groot aantal jonge mensen gekomen om deze dag mee te maken.

Het is echt een ontmoetingsdag. Vrienden en vriendinnen komen van noord en zuid, van oost en west en vernieuwen de vriendschapsbanden of vinden elkaar daar in de weg van Gods voorzienigheid. Daarom wordt er ook naar gestreefd de middagpauze niet in te korten door het overschrijden van het gestelde sluitingsuur van de morgensamenkomst. Er is niet altijd helemaal aan te ontkomen, dat het wat later wordt dan 12 uur, maar we kunnen wel constateren dat het in de regel gelukt.

De weersgesteldheid is wel eens gunstig of minder gunstig geweest, maar die verandert niets aan de goede sfeer, die men altijd weer in de samenkomsten kan aantreffen. Deze zomer is er veel regen gevallen en de voorspellingen voor de zaterdag van de ontmoetingsdag waren niet zo gunstig, maar we hebben ook in dit opzicht stof om dankbaar te zijn.

Doch hoe het weer ook moge zijn, we beschikken over een heel mooi en ruim kerkgebouw, dat ons nu al enkele jaren lang ter beschikking wordt gesteld door de kerkeraad van de Gereformeerde Gemeente te Kampen. Al zou het buiten nog zo guur zijn, binnen zitten de bezoekers droog en hebben ze gelegenheid in groepjes met elkaar samen te spreken.

Reeds vroeg kwamen er al mensen per auto of autobus, per trein of per fiets. Tegen de aanvangstijd, half 11 in de morgen, was het kerkgebouw aan de 2e Ebbingestraat gevuld met belangstellenden.

Toen we op het gezette uur de kansel beklommen, hadden we een overzicht over de schare. We zagen vele bekenden onder de bezoekers. Uiteraard is het niet mogelijk in een kerkgebouw met zo'n 1000 of meer zitplaatsen allen te herkennen. We mogen echter wel aannemen, dat de meeste bezoekers niet voor de eerste keer kwamen en dat anderen voor het eerst van hun belangstelling blijf gaven.

Samen zongen we Ps. 46 : 1, 2 en 6. Dat klonk eerbiedig uit zoveel monden. We lazen Mattheus 8 : 19 - 34 en gingen voor in gebed. Daarna volgde een woord van welkom aan alle vrienden en vriendinnen van „Bewaar het Pand”, ouderen en jongeren. Dank werd gebracht aan de kerkeraad van de Gereformeerde Gemeente, die het gebouw weer beschikbaar had gesteld, aan de koster en zijn medewerkers, waaronder ook de vrouwen van Doornspijk en Elburg, voor alle verrichte en nog te verrichten arbeid. De aandacht werd gevestigd op de collecte, die in beide samenkomsten zou worden gehouden. We mogen dankbaar zijn voor alle overbetalingen en giften en voor de opbrengst van de collecten op vorige ontmoetingsdagen, maar we hebben bij de steeds stijgende kosten van de uitgave van ons blad ook de collecten op de ontmoetingsdagen nodig om zonder zorg en zonder prijsverhoging het blad te blijven uitgeven. Vandaar dat de collecte werd aanbevolen. Er werd gewezen op de beschikbaarstelling van koffie en frisdrank en op de gelegenheid om het boekje Jeugdleven in Bijbels licht te kopen, evenals de brochure van de heren Goossens en Dr. Van der Horst getiteld: De antichristelijke macht van het evolu-

tieloof, reeds aangekondigd in het nummer van 18 augustus j.l. Begrijpelijk dat ook gewezen werd op de mogelijkheid zich of anderen als abonnee op ons blad op te geven.

We wezen nog in het kort op een gedeelte van wat uit het Mattheus-evangelie werd voorgelezen, namelijk over de storm op zee. De Heere Jezus gaat aan boord van een scheepje om over te varen naar de andere zijde van de zee. Hij neemt Zijn discipelen mee. Zij volgen Hem. Er breekt een storm los en Jezus slaapt. De discipelen komen in nood en wekken Hem op: Heere, behoed ons, wij vergaan. Hij bestraft en bemoeit de Zijnen. Hij staat op en stilt de storm. De discipelen verwonderen zich: wie is toch Deze. Hun scheepje komt behouden aan land.

De hele wereld is in de storm, maar Jezus is niet aan boord. Daarom komt de wereld in de golven om. Elk mens is in de storm en komt om, wanneer Jezus niet aan boord is. Al Gods kinderen komen in allerlei stormen, maar Hij is aan boord van hun levensscheepje gekomen. Hij is Zelf in de stormen ondergaan, opdat zij behouden zouden worden. Dat geldt de Kerk, de levende Kerk, het lichaam van Christus. Hoe menigmaal lijkt het niet of de Kerk vergaat. Maar de stormen kunnen geen kwaad doen. Ook in onze dagen niet. Hij leidt door alle stormen heen, is met Zijn Kerk, bewaart, redt uit. Straks komt de kerk aan de oever der eeuwigheid en dan is de taal der aanbidding: Wie is toch Deze!

De samenkomst is hiermee geopend. We zingen Ps. 107 : 15 en 22.

Ds. H. C. van der Ent neemt de plaats van Ds. N. de Jong in, die aanvankelijk zou spreken, maar zich wegens zijn gezondheidstoestand moest terugtrekken. Ds. Van der Ent spreekt over Daniël 1 : 6: Onder dezelve nu waren uit de kinderen van Juda: Daniël, Hananja, Misaël en Azarja. Dat waren ook al vrienden van „Bewaar het Pand”. Men kan een samenvatting van het gesprokene vinden op de plaats waar gewoonlijk een meditatie staat.

Na zijn rede liet Ds. v. d. Ent zingen Ps. 73 : 13 en 14. Gelijktijdig zou er een collecte worden gehouden, die hij op de hem eigene wijze aanbeval. Daar heeft de opbrengst niet onder geleden!

Ds. A. Baars van Urk sprak een slotwoord. We hopen dat later op te nemen. We zongen gezamenlijk Ps. 108 : 2. Ds. Baars ging voor in dankgebed en vroeg Gods zegen over het voedsel dat gebruikt zou worden.

De pauze was aangebroken.

B.

ONDERWERP DS. H. VAN LEEUWEN OP DE ONTMOETINGS DAG „PAND” VAN AUGUSTUS TE KAMPEN

„DE TWEE-MENS IN DE WAARACHTIGE BEKERING”

Waarde vrienden,

De titel van ons onderwerp „De twee-mens in de waarachtige bekering” is een bekende uitdrukking, die ontleend is aan EFEZE 4 : 22 - 24, waar we lezen:

„Te weten, dat gij zoudt afleggen, aangaande de vorige wandel, de oude mens, die verdorven wordt door de begeerlijkheden der verleiding; en dat gij zoudt vernieuwd worden in de geest uws gemoeds, en de nieuwe mens aandoen, die naar God geschapen is in ware rechtvaardigheid en heiligheid.”

Het is niet de bedoeling om een uitvoerige verklaring te geven van deze tekst, maar om bijzonder te wijzen op de betekenis van de uitdrukking: „de twee-mens”.

Zij ligt namelijk in de woorden begrepen: het AFLEGGEN van de oude mens en het AAN-DOEN van de nieuwe mens.

Onze Heidelberger verklaart in Zondag 33 dit „afleggen” en „aandoen” als het afsterven van de oude mens en als een opstanding van de nieuwe mens.

Deze afsterving en opstanding geschieden in één daad van de Heilige Geest en hebben namelijk een begin.

Dit begin ligt in de WEDERGEBOORTE of LEVENDMAKING van de zondaar. „En dat gij zoudt vernieuwd worden in de geest uws gemoeds”, zo staat er in vers 23 van Efeze 4.

Maar deze vernieuwing is tevens ook een voortgaand werk, want het is een proces, dat zich voltrekt in de „waarachtige be-

kering”, welke uit de wedergeboorte onmiddellijk voortvloeit, en welk proces zich ten volle zal voltrekken bij het sterven van de begenadigde zondaar. Dan eerst is Gods kind af-bekerd, om 't zo te zeggen. De woorden „afleggen” en „aandoen” uit Efeze 4 wijzen op dit proces.

Waarom is er sprake van een waarachtige bekering?

Wel, zo spreekt de Katechismus van de bekering in Zondag 33. Omdat er ook is een schijn-bekering.

Deze is een uiterlijke verandering van de mens, zoals wel eens gezegd wordt: een bekering „van de kroeg naar de kerk”. Het is een zogenaamde bekering van slechts enkele grove zonden.

Een schijnbekerling openbaart zich ook in een historisch-geloof, een verstandelijk-weten zonder meer van de waarheden van Gods Woord. Zie bij koning Agrippa! Ook in een tijd-geloof, zoals bij Orpa en bij Demas. Verder ook in een wonder-geloof, zoals bij lichamelijke genezingen en uiterlijke gebedsverhoringen, waarvan o.a. de genezing van de negen melaatsen uit de gelijkenis een duidelijk voorbeeld is.

In deze schijn-bekeringen kan er dan ook geen sprake zijn van een „twee-mens”, want dan is men nog een geheel oude mens, gelijk dit geldt van elke onbekeerde zondaar! Van nature hebben we allen een VERDORVEN natuur, welke „onbekwaam is tot enig (geestelijk) goed en geneigd is tot alle kwaad”.

Mag ik eens vragen: wat is ú, medereiziger naar de eeuwigheid? Nog een geheel oude mens? Och, dat Gods Geest ons hieraan ontdekke en dat we mogen worden: nieuwe mensen, naar Gods beeld herschapen. Och, dat we WAARACHTIG bekeerd mogen worden en zo worden een „twee-mens”!

„Een twee-mens”.

Maar dan goed te verstaan! Geen twee mensen, naast elkaar staande. Dat maakt het ANTI-NOMIANISME ervan in haar praktijk. Wanneer men zondigt, dan is dat de oude mens, zo rede-neert men en dan is dat zogenaamd nu niet zo'n groot bezwaar. Paulus wijst hierop en in verband hiermee, namelijk in Romeinen 6 : 1: „Wat zullen wij dan zeggen? Zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade te meerder worde? Dat zij verre. Wij, die der zonde gestorven zijn, hoe zullen wij nog in dezelve leven?”

Daarom zij opgemerkt, dat de nieuwe mens juist een smart kent over het zondigen!

Dat de „twee-mens” geen twee mensen zijn naast elkaar, is met een beeld duidelijk te maken. Echter niet zo, dat dit beeld in alle onderdelen is over te brengen. Het gaat hier om deze zaak: wanneer men een vruchtboom

delen, dan heeft een enting plaats of een okulering, waarbij een takje van een edele soort boom wordt gezet op een oude stam. Worden dat dan twee bomen naast elkaar? Natuurlijk niet. Het blijft één boom! Maar — met tweeërlei natuur en wel zó, dat die ingezette edele tak de oude stam geheel zal overheersen. Welnu, zo zal het óók gaan ten opzichte van de twee naturen of de twee beginselen in de door God bekeerde mens, namelijk de overblijfselen van de oude, verdreven natuur en de nieuwe natuur of het nieuwe beginsel van het nieuwe leven. Dat is dus alzo: in die éne bekeerde mens werken die twee beginselen, namelijk die van het „vlees” en die van de „geest”.

„De twee-mens in de waarachtige bekering”. Daarin liggen verder treffende gedachten opgesloten.

Allereerst betreffende het begrip „mens”. Alhoewel de mens door zijn val in het paradijs totaal bedorven is geworden wat zijn natuur betreft, zo is hij evenzeer mens gebleven, namelijk in deze zin, dat hij nog redelijk, zedelijk schepsel is en derhalve verantwoordelijk blijft voor zijn daden. Alhoewel zijn verstand geheel verduisterd is geworden ten opzichte van ware Godskennis, zo heeft hij nochtans dit vermogen als zodanig behouden.

Zo is het ook met de wil en met het begeervermogen. Beide zijn boos en verdorven door de zonde, maar..... niet weggenomen. Immers zou de mens zonder verstand, wil en begeervermogen GEEN mens meer zijn. Het zijn wezenlijke eigenschappen van het mens-zijn.

Wat is daarom nog mogelijk? Wel, dat de mens, hóé ook totaal verdorven, nochtans herstelbaar, redbaar is! En dat kan alleen door het wonder van het hartvernieuwend werk van

de Heilige Geest

In de benaming „oude” mens ligt voorts een diep vernederende gedachte opgesloten. De mens is zogezegd oud geworden. Wij stammen immers van Adam af en hebben deel aan de erf-zonde! Neen, niet eerst aan de erf-smet, maar aan de erf-schuld, waarvan de smet het gevolg is, zoals de kerk altijd geleerd heeft naar Gods **Woord en de belijdenis.**

En gelijk een oud mens de zwakheden en vaak ook rimpels in zijn huid vertoont, zo is de „oude mens” ook lelijk geworden vanwege zijn diep bedorven bestaan, **vanwege** het zonde-bederf. Ja, zo houdt de benaming „oude mens” ook de gedachte in, dat de mens dicht bij de dood staat, zoals dit van een oud mens geldt, maar niet minder ook van jonge mensen. Is er niet als één schrede tussen ons en **de dood, zoals** David sprak tot Jonathan?

Daarom is het zo zeer noodzakelijk om een nieuw mens en tot God bekeerd te worden! En wat zijn daarvan de kenmerken of eigenschappen?

Twee zaken, de AFSTERVING van de oude mens en de OPSTANDING van de nieuwe mens. Maar ook hierbij dienen we juist te verstaan, namelijk, dat die afsterfing en opstanding gelijk plaats heeft in de levenmaking van de zondaar. Wel met een bepaalde orde.

Onze Heidelbergse verstaat onder de AFSTERVING van de oude mens „een hartelijk leedwezen, dat wij God door onze zonde vertoornd hebben en die hoe langer hoe meer haten en vlieden.”

Dit „leedwezen” openbaart zich in een smart over de zonde, gepaard gaande met een hartelijk berouw over de zonde, over wat de zonde vóór God is, voor een heilig en een goeddoend God.

Spijt van de zonde gaat niet óm God, maar om de gevolgen van de zonde, zoals we zien bij Saul en bij Judas.

Het hartelijk berouw doet ook de zonde voor God belijden!

„k Bekend’, o Heer’, aan U oprecht

mijn zonden;

’k Verborg geen kwaad, dat in mij

werd gevonden.

Maar ik beleed, na ernstig overleg,

Mijn boze daân; Gij naamt die

gunstig weg.”

Aan dit hartelijk leedwezen is verbonden een haten en een vlieden van de zonde. Efeze 4:22 spreekt van de oude mens, die verdorven wordt door de begeerlijkheden van de verleiding. De verleiding kan zeer listig en sterk op Gods kind aankomen. Denk aan Jozef in het huis van Potifar, waar diens vrouw Jozef zelfs perste tot de zonde. Maar de vreze des Heeren deed Jozef getuigen: „Hoe zou ik dan een zo groot kwaad doen en zondigen tegen God?”

Het haten en vlieden van de zonde komt ook duidelijk uit bij de verloren **zoon** in de gelijkenis.

De tweede hoofd-eigenschap van de „tweemens” is „het aandoen van de nieuwe mens” of zoals de Katechismus verklaart: De opstanding van de nieuwe mens.

Zij bestaat in een „hartelijke vreugde in God door Christus” en in een „lust en liefde om naar de wille Gods in alle goede werken te leven.”

We onderstrepen de reeds genoemde opmerking, dat dit „aandoen van de nieuwe mens” verbonden is aan de „aflegging van de oude mens”.

Die „opstanding” van de nieuwe mens is een daad van Gods Geest, waarbij de zondaar uit het graf der zonden opstaat en tot een nieuw leven wordt gebracht. „Ontwaakt, gij die slaapt en staat op uit de doden, en Christus zal over u lichten”.

Zulk een krijgt een nieuw hart, een nieuwe gezindheid en een nieuwe beleving. Hij krijgt „nieuwe” gedachten, over God, over Zijn Woord, over Zijn dienst en over Zijn wegen. De omgezette wil en de gereinigde begeerten gaan uit naar de Heere en Zijn liefdedienst. Hij leert een nieuwe taal spreken, de tale-kan-aans”. Hij krijgt een nieuwe levenswandel.

In dit alles wordt een „hartelijke vreugde in God” genoten. „In God”! Dit is niet een vreugde, zoals de wereld die zoekt in de genietingen van het vlees en zoals de godsdienstige mens die zoekt in een uiterlijke godsdienst. Dat is alles surrogaat-vreugde, welke zal eindigen in een eeuwige smart! Want deze schijn-vreugde heeft

geen wortel in God. Daarom is zij voor een tijd als een tijd-geloof. Daarom vergaat zij.

Neen, de hartelijke vreugde van de nieuwe mens heeft haar wortel in God als in de algenoegzame, volzalige, beminnelijke en dienenwaardige God!

Het is een vreugde, welke gesmaakt wordt in ’s Heeren Woord, in Zijn dienst en wegen.

Het is een vermaak daarin. Het is een „lust en liefde om naar de wille Gods in alle goede werken te leven”!

„Uw liefde-dienst heeft mij nog nooit verdrotten”, zo zingt de dichter van psalm 119. En in psalm 4:4:

„Gij hebt m’ in ’t hart meer vreugd gegeven

Dan and’ren smaken in een tijd;

Als zij, door aards geluk verheven,

Bij koorn en most welustig leven,

In hunne overvloed verblijd.”

Waarin, gel-medereiziger, zoekt u uw vermaak?

Och, dat u die ware vreugde mocht nodig krijgen en zoeken, welke geboren wordt uit de waarachtige „droefheid naar God, die een onberouwelijke bekering tot zaligheid werkt”!

Een hartelijke vreugde in God.

Maar hoe is dit mogelijk? God is toch een heilig en een rechtvaardig God? Zeer zeker. Dat wordt ook gekend in de weg der ontdekking. Toch is die vreugde-beleving mogelijk. Niet van de mens zelf vandaan, maar, zoals er bij staat: „door Christus”.

Hij heeft de vreugde der ziel verworven door Zijn bitter lijden, waarin Hij afgedaald is tot in de diepste smarten der hel aan het kruis, opdat daardoor Gods eeuwige barmhartigheid, genade en liefde zou mogen invloeden in het verslagen zondarshart en dat zo de vreugde des heils mag genoten worden en wel: door het geloof, ja, al dieper en rijker, naar mate het geloof Christus doet kennen.

Maar is nu de genieting van die hartelijke vreugde altijd levendig bij Gods kinderen?

Er wordt wel eens gezegd: Gods kind moet toch altijd blij zijn en velen, die zich voor kinderen Gods uitgeven, leven zo. Zij geloven altijd, zij genieten altijd enz.

Dit is echter niet naar de Schrift, Welke zelfs de Bijbelheiligen ook laat zien in hun inzinkingen en afdwalingen. Zie de psalmen.

Nu wordt echter het BEGINSEL van de vreugde des heils, gewerkt in het hart in de wedergeboorte, nooit weggenomen. Dat blijft. Maar wel wijkt vaak de genieting van die vreugde.

Vandaar is het, dat de „tweemens” een gedurige strijd ondervindt.

Hoe is dat dan?

Wel, omdat de oude mens, al heeft hij de doodsteek gekregen, toch nog ná werkt in Gods volk.

Om nog een voorbeeld te gebruiken: een hoofdleger kan geheel verslagen zijn, maar dan stekert daarna guerrilla’s vaak de kop op.

Paulus kende die strijd van de twee-mens. Zie Romeinen 7. O.a. „Het goede, dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik.”

Het deed hem uitroepen: „Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?”

Maar ook: „Ik danke God door Jezus Christus”. Zo kan er ook bij bekommerden, ja, zelfs nog bij verzekerden in het geloof, de vrees zijn: kèn ik wel waarlijk dat beginsel van die eeuwige vreugde, is het wel écht geweest of slechts tijd-geloof; bèn ik nog alleen oude mens?

Hoe zit dat nu? Vanwaar deze vrees? Wel, omdat zij bij zichzelf geen vruchten zien als goede werken. Er doen zich ook zoveel wilde loten voor aan de boom van hun leven. Inderdaad!

Daarom is het SNOEIMES nodig, zoals de boomkweker dit moet gebruiken, om meer vrucht te verkrijgen. Zo ook in de bearbeiding des Heeren. De Heere gaf Paulus een „scherpe doorn in zijn vlees”. En die kon niet weggenomen worden. Maar daartegenover kreeg hij die al-vertroostende en vervullende belofte: „Mijn genade is u genoeg.”

En wat doet die genade? Zij maakt klein en afhankelijk. Zij leert: „Uit u geen vrucht in der eeuwigheid”. Maar zij doet ook het heilgeheim verstaan: „Uw vrucht is uit Mij gevonden”!

Zie, dat is de troost voor Gods kerk: In het gente takje komt zoveel levensstuwung, dat de oude stam nooit tot volkomen overheersing

kan komen.

Ja, dat in de genade veel meer kracht tot behoudenis ligt, dan in de zonde kracht tot verdoemenis is.

„Door Christus”, Die overwonnen heeft al de machten van zonde, satan en wereld!

Zo leert en geeft de genade tot het afsterven van de oude mens en tot het aandoen van de nieuwe mens de kracht van Christus, de kracht opstanding.

Eéns zal Gods Sion in de eeuwige overwinning mogen delen. De oude mens, de oude verdorven natuur, blijft in het graf achter, maar de nieuwe mens, de nieuwe natuur zal dan eeuwig opbloeien tot verheerlijking van de Drieënige God! Dan geen strijd meer, geen „tweemens”, maar alleen nieuwe mens.

Iemand vroeg eens aan een bekeerde man om zijn foto. Maar weet u, wat de man antwoordde? Dit: mijn oude foto is **zó lelijk, die krijgt u niet** en..... mijn nieuwe is nog niet klaar!

Waarde vrienden! Kunt u dit óók getuigen? •

Amen.

IETS OVER CANADE

2

Het heeft heel lang geduurd voordat alle belemmeringen voor de schoolbouw te Dundas en Hamilton uit de weg waren geruimd. Er was het oog gevallen op een terrein, dat gunstig voor de school gelegen was. Daar kon men beslag op leggen voor een bedrag van 56.000 dollar. Maar er moest voor de bouw van een school op die plaats door allerlei instanties goedkeuring worden verleend. Dat heeft maanden lang opgehouden, doch tenslotte is de laatste toestemming gekomen. Ds. Hamstra heeft daar al over geschreven. We hebben hem verschillende keren in Canada ontmoet. Hij zag er Gods goede hand in. De Heere beschaamt niet, wanneer de verwachting van Hem alleen mag zijn. We hebben een kijkje genomen op het terrein. Er stond toen nog haver op. Dat zal nu wel gemaaid zijn. Er was juist een lid van de bouwcommissie met een driller aanwezig. Het gekochte land is 10 ares, rond 4 ha, groot en bestaat uit een hoger gedeelte, waarop gewassen kunnen worden verbouwd en waarop nu ook de school kan worden gesticht en een gedeelte, dat vrij steil naar beneden loopt en in een dal eindigt. Dat is onbruikbaar voor de landbouw. Daaraan is, menselijk gesproken, ook te danken, dat de toestemming van alle instanties verkregen werd. Want nu wordt door de bouw slechts weinig landbouwgrond aan de bestemming onttrokken. Er moet nu eerst onderzocht worden of er water kan worden opgepompt. Vandaar de aanwezigheid van het lid van de bouwcommissie en de driller. Er is daar geen waterleiding en water kan niet worden gemist. De verwachting is, dat er wel water zal worden gevonden. De bedoeling is dat er boringen plaats vinden en tenslotte de plaats wordt bepaald, waar het water zal worden opgepompt. Verder zullen er in de komende maanden de nodige voorbereidende maatregelen worden getroffen. Dan kan D.V. in maart 1978, dus na de winter, met de bouw van de school worden begonnen. Men hoopt begin september van dat jaar de school te kunnen openen. Het wordt een school met 6 leslokalen. Er wordt gerekend op 100 leerlingen. Het is te verwachten, dat dit aantal na verloop van tijd zal toenemen.

Eerst was er zorg voor het kapitaal, dat nodig was om de koop van de grond te financieren. Dat geld was er al toen de grond kon worden overgedragen. Nu is men bezig verder geld in te zamelen. De bouw van de school kost ongeveer 180.000 dollar. Als het goed is moet dit bedrag er zijn vóór de school in gebruik genomen is, want daarna vraagt de exploitatie voortdurend veel offers. Blijkens een verslag van een vergadering op 31 mei jl. was er toen al een bedrag van 77.000 dollar binnengekomen. Toen was de grond nog niet betaald. Ds. Hamstra vertelde ons, dat dit bedrag nu al veel hoger is. Dat blijkt ook uit de mededeling in genoemd verslag, gedateerd 7 juli jl. Toen was er al 83.000 dollar in bezit. Dat betekent een vermeerdering van 6.000 dollar in de tijd van ruim een maand. Er wordt in Dundas en Hamilton regelmatig voor dit doel gecollecteerd.

Voor het geval er een gemeente een collecte houdt of iemand een gift voor dit doel wil overmaken vermelden we hier de juiste gegevens. Er is een rekening geopend bij de Rabobank te Meerkkerk ten name van de Rehoboth Christian School Society te Dundas en Hamilton. Het nummer van de bankrekening is 34.13.58.053 en het nummer van de postrekening van de bank 129785.

De bouw van een eigen school is noodzakelijk. Het christelijk onderwijs is ook daar evenals in ons eigen land in groot verval. We willen natuurlijk niet beweren, dat dit met alle scholen daar en hier het geval is. Maar de feiten zijn niet te loochenen. We willen een klein voorbeeld noemen om dit te illustreren. Er was een kind gestorven uit een R.K. gezin. Een van de

leerlingen van een christelijke school zei tegen de teacher (de onderwijzeres), dat ze dit zo erg vond, ook omdat het kind niet zuiver bij Gods Woord was opgevoed. De teacher maakte zich er van af door te zeggen: o dat is helemaal niet erg, alle kindertjes gaan toch naar de Heere Jezus toe. Het is erg wanneer kinderen op deze wijze misleid worden. Het lijkt wel of er geen wedergeboorte en vernieuwing van hart en leven meer nodig is. Dit kunnen we onze kinderen nooit genoeg voor ogen houden. Ook in ons land heeft het verval geleid tot de stichting van reformatorische scholen.

Maar daar zijn we niet klaar mee. Van groot belang is, welke leerkrachten het onderwijs zullen geven, hoe hun levensopenbaring is. Wat denkt u van het volgende geval? Er was ergens een behoudende school, die een goede naam heeft op te houden ten opzichte van een andere christelijke school op dezelfde plaats. Bij het zoeken van personeel ging men met beleid te werk. Men kreeg leerkrachten, die opgeleid waren aan een betrouwbare paedagogische academie. Maar dat geeft ook al geen waarborg. Er kwam een onderwijzeres op die school, die in het geheim danslessen volgt. Kijk, op deze wijze raken we nog verder van huis. Hoe kan zo'n onderwijzeres christelijk onderwijs geven, met een duidelijk uitgesproken werelds hart? We hebben hier en in Canada godvrezende onderwijzers nodig. Ook in dit opzicht mag het gebed wel tot de Heere zijn bij ons allen.

We raken hiermee een belangrijk punt aan. Er is een grote vervlakking gekomen om niet te spreken van oppervlakkigheid en zorgeloosheid, die hoe langer hoe meer om zich heen grijpt en onze gezinnen bedreigt. Er zijn beschouwingen naar voren gekomen, die steeds groter invloed krijgen en die ouders en kinderen brengen tot een dodelijke gerustheid. Goede scholen zijn noodzakelijk. De ouders hebben vernieuwing van hart en leven nodig en moeten leren hun kinderen op te voeden in de vreze van Gods naam. En de ambtelijke bearbeiding moet daarmee in overeenstemming zijn zodat de mensen het weer horen, dat ze van nature buiten God zijn en wedergeboren moeten worden, opdat het er onder de zegen des Heeren door de werking van Gods Geest toe mag komen, dat men werkzaam wordt tot eeuwige behoudenis.

B.

NOGMAALS: HUISGEMEENTEN

Ds. H.J. Hegger schrijft ons het volgende:

Zeer geachte collega Blom,
Vriendelijk dank voor de ruime aandacht die U in uw blad hebt besteed aan mijn artikelen over de huisgemeente. In twee punten hebt U mij echter blijkbaar misverstaan. Graag wil ik aannemen dat dit voortkwam uit het feit dat ikzelf wellicht niet duidelijk genoeg was.

1. Mijn artikelen over de huisgemeenten binnen de éne plaatselijke gemeente zijn niet voortgekomen uit mijn bezorgdheid uit de huidige situatie binnen de gereformeerde kerken, maar uit de overdenking van de Bijbel.

2. Ik ben het geheel met U eens dat we de gemeenten niet mogen beschouwen als een gemeenschap van bekeerde mensen. Daarom heb ik mij, ook in ons blad In de Rechte Staat, meerdere keren gekant tegen de leer van de veronderstelde wedergeboorte.

Van de andere kant meen ik dat de gemeente ook méér is dan de som van de bekeerde mensen. En wel om twee redenen:

a. We moeten in de gemeente ook een objectieve (voorwerpelijke) grootheid zien. Gemeente is dan een groep christenen die openlijk het ware Evangelie belijden. Door de Doop behoort iemand tot die gemeente in objectieve zin. De Doop is immers het teken en zegel van het Woord der belofte, van het genadeverbond Gods in Jezus Christus. We kunnen de gemeente in objectieve zin wel gemeenschap der heiligen noemen, maar dan moeten we dat woord „heiligen” ook in objectieve zin verstaan zoals het bv. wordt gebezigd in 1 Kor. 7:14, waar gezegd wordt dat zelfs de ongelovige(!) man of vrouw geheiligd is in de gelovige. Dit kan nooit in subjektieve zin geheiligd zijn. Men ontvangt immers de heiligheid van Christus enkel door geloof en wedergeboorte. Ik dacht dat in de Bijbel de gemeente als objectieve grootheid wordt bedoeld, wanneer ze beschreven wordt als „een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk” (1 Pwtr. 2:9).

b. Het is ook uit de Bijbel duidelijk dat de gemeente (of de gemeenschap der heiligen) in objectieve zin niet samenvalt met de gemeente (of de gemeenschap der heiligen) in subjektieve zin. Maar zelfs al zou een gemeente ergens uitsluitend uit bekeerde mensen bestaan, dan nog is de gemeente (in subjektieve zin) méér dan de som van al die bekeerde mensen. Ik meen dat de Bijbel die gemeente in subjektieve zin bedoelt, wanneer de gemeente genoemd wordt een lichaam dat uit uiteraard levende ledematen bestaat: het lichaam van Christus. Een lichaam is ook méér dan de som van het aantal levende ledematen.

Dat is dan ook de reden, waarom de levende ledema-

ten van het lichaam van Christus, dus zij die door de Heere tot geloof en bekering werden gebracht en die dus wedergeboren zijn, er niet in mogen berusten dat zij nu verspreid leven in verschillende kerken. Levende ledematen horen bij één levend lichaam nl. bij de éne gemeente van Jezus Christus.

Kunt U met deze onderscheiding akkoord gaan?

H.J. Hegger.

NASCHRIFT

1. Ds. Hegger zegt dus dat zijn artikelen over de huisgemeenten binnen de éne plaatselijke gemeente niet voortgekomen zijn uit zijn bezorgdheid uit de huidige situatie binnen de gereformeerde kerken, maar uit de overdenking van de Bijbel. We nemen daar nota van. Dit betekent dus, dat Ds. Hegger ook wanneer de kerk op aarde het ideale zou benaderen nog voorstander van de huisgemeenten zou zijn. Maar dan vragen we of bv. het samenkomen te Jeruzalem in verschillende huizen wijst op een zekere afzondering van de grote gemeente dan wel alleen te danken is aan het feit, dat er buiten de tempel geen enkele mogelijkheid was om als gemeente in haar geheel samen te komen. We lezen in Gods Woord, dat allen, die geloofden, bijeen waren en alle dingen gemeen hadden. En ook verder wordt er veel goeds van die ene gemeente gezegd.

2. Ds. Hegger beschouwt dus de gemeenten niet als een gemeenschap van bekeerde mensen. Hij wil op tweeërlei wijze spreken van gemeenschap der heiligen. O.i. kan dat alleen verwarrend zijn. We houden ons liever aan de verklaring van de H.C. Overigens zegt Ds. Hegger dingen, waarin we het met hem eens kunnen zijn. Maar voor ons blijft de vraag, of hij niet veel te gunstig oordeelt over de geestelijke gesteldheid van de kerken. Moeten de huisgemeenten bestaan uit bekeerde mensen? Dan zullen er wel niet veel van de grond komen, want in welke plaats vind je zoveel bekeerde mensen, dat ze talrijk genoeg zijn voor de stichting van zo'n gemeente? En als dat wel het geval zou zijn, zullen zij allen, behorend tot verschillende kerken, daarvoor te vinden zijn? Het komt ons voor, dat kinderen Gods in een bepaalde kerkelijke gemeenschap het in de regel wel met elkaar eens zijn. Als ze dicht bij de Heere leven vinden ze elkaar zeker. Voor het onderhouden van gemeenschap met elkaar is er geen behoefte aan huisgemeenten. Er is wel dringend behoefte aan een prediking, die naar Gods Woord is, waarin de drie stukken van ellende, verlossing en dankbaarheid op een rechte wijze naar voren komen. Dan wordt de zondaar vernederd en God verhoogd. Hier ligt het grote gebrek. Er is veelal een opbouwende prediking en ambtelijke bearbeiding, die de mens in de rust laat en hem streelt in zijn eigen gerechtigheid, maar hem niet aanspreekt zoals hij van nature is, dood in zonden en misdaden, een vijand van God, en daarom oproept tot bekering. Daardoor komt er een gemeenschap van mensen, die het niet meer horen en niet meer weten, dat ze wedergeboren moeten worden.

En dan: wat de kerkelijke verdeeldheid betreft, we moeten die in het rechte licht zien. Er is meer wat Gods kinderen bindt dan van elkaar scheidt. Dat komt nogal eens openbaar, bv. als een kind van God begraven wordt, dat zijn vrienden zo hier en daar heeft gehad. Dan komen vrienden bij elkaar en wordt over de kerkmuren heen meermalen gesmaakt, dat de Heere in het midden is. Gods werk verenigt, 's-mensen werk niet. De scheuringen zijn er door de zonde. Alleen een krachtadige werking van de Heilige Geest in de harten van vele zondaren in de verschillende kerkelijke groeperingen kan verwachting geven. Dan komen er verslagenen van hart, die uitroepen als op de Pinksterdag: wat zullen wij doen, mannen broeders?

B.

GENERALE SYNODE 1977

De Generale Synode van de Chr. Geref. kerken in Nederland is al met haar werkzaamheden begonnen. Al vóór de opening van de synode hebben verschillende bladen aandacht besteed aan de samenstelling, de agenda-punten enz. De dagbladen zullen over belangrijke zaken tijdens of na de behandeling ter synode wel schrijven, zodat het lezend publiek zich op de hoogte kan stellen van wat er in de kerken zoal gaande is en daaruit juiste of onjuiste conclusies kan trekken. Het kerkelijk blad De Wakker zal een nauwkeurig verslag geven van alles wat op de synode aan de orde komt, zonder een beoordeling te geven. Daarom willen we ons beperken, wanneer we toch één en ander over deze synode gaan schrijven. Dat hebben we ten opzichte van de Generale Synode van 1974 eveneens gedaan. Daardoor waren we in de gelegenheid om er nog het één en ander bij te vermelden. Verschillende zaken, die toen aan de orde kwamen, vragen ook nu weer alle aandacht. We noemen slechts het jeugdwerk, de evangelisatie, het zingen van nog meer liederen buiten de psalmen, de verhouding tot andere kerken. Er zijn allerlei punten waarover in onze kerken niet gelijk gedacht wordt. We achten het van belang onze lezers enigszins in te lichten. Zij hebben er recht op te weten, wat er gaande is. Dat is nodig om als van verre mee te kunnen leven. Het zou

een grote zegen zijn, wanneer de nood van de kerk in het algemeen en van de onze in het bijzonder Gods kinderen, die er nog onder ons worden gevonden, op de knieën zou brengen. De Heere mocht nog in gunst willen gedenken.

De synode wordt gehouden te Hoogeveen, de plaats van de roepende kerk, door de vorige synode daartoe aangewezen.

Aan de opening ging een bidstond vooraf. Deze werd gehouden op maandagavond 15 augustus jl. in de Centrumkerk. Ds. J.H. Velema, de voorzitter van de synode 1974, bediende het Woord over Psalm 90:13, 16a en 17b en c. Vóór en na deze bidstond maakten de afgevaardigden ter synode kennis met hun gastheren en -vrouwen, natuurlijk voorzover zij niet 's-avonds naar huis konden gaan of bij vrienden of familie overnachten.

De volgende morgen kwamen de afgevaardigden samen in de Ichthus-kerk. Hoogeveen, een plaats van nu meer dan 40.000 inwoners, heeft een Chr. Geref. kerk met twee kerkgebouwen en twee predikanten. Het zo juist genoemde gebouw is slechts enkele jaren oud en leent zich uitstekend voor het samenkomen in synodale vergadering.

Ds. A. Hilbers opende de synode namens de roepende kerk. De lastbrieven werden nagezien. Alle afgevaardigden bleken aanwezig te zijn. Er waren er die de vorige synode ook hadden meegemaakt. Anderen waren er vroeger ook wel geweest. Sommige afgevaardigden maakten voor het eerste een Generale Synode mee. We noemen geen namen van afgevaardigden, maar vermelden alleen, dat verschillende afgevaardigden deel uitmaken van het bestuur van de stichting Bewaar het Pand. We zullen nog wel gelegenheid hebben om één en ander te vermelden, wat zij in het belang van de kerken naar voren zullen brengen.

De verkiezing van het moderamen kwam aan de orde. Het werd al gauw duidelijk, dat Ds. Boersma, predikant van Hoogeveen, de voorzitter zou worden. Na verschillende stemmingen ging het om de keus tussen de predikanten Boersma en Tanis. De laatste behaalde 21 stemmen tegenover 31 stemmen uitgebracht op Ds. Boersma. Bij de verkiezing van een assessor ging het tenslotte om de predikanten Tanis en Velema, waarbij de laatste 27 en eerstgenoemde 25 stemmen kreeg. Scriba werd Ds. H. van der Schaaf van Dordrecht-zuid en 2e scriba Ds. P.N. Ribbers te Aalsmeer. Ds. Boersma nam de leiding over. Alle leden gaven door opstaan blijk van instemming met de belijdenis. Daarna kwam er een langdurige pauze. Het moderamen moest zich uiteraard beraden over de werkwijze enz.

's-Middags kwam de synode weer samen. De voorzitter deed mededeling van de commissies die er zouden zijn om de arbeid voor te bereiden, de samenstelling van die commissies en de stukken, die aan haar zouden worden toebetrouwd. Er kwamen 7 commissies. Enkele zaken werden zonder behandeling in een commissie afgedaan. Het bleek nodig de behandeling van het rapport omtrent De Wakker tot later uit te stellen. Er werd een telegram aan H.M. de Koningin gezonden.

Hiermee was de eerste zitting ten einde.

's-Avonds kwamen de meeste commissies nog samen om een begin te maken met de behandeling van de aan haar toebetrouwde stukken.

De volgende dag vergaderde de synode alleen in de morgenuren. Toen kwam een klein rapport aan de orde, waarin het ging over het houden van een bijbelweek en de medewerking daaraan. Ds. Tanis e.a. kwamen met bezwaren naar voren. Er zijn gevaren in verband met allerlei activiteiten en opvattingen. Daarom werd een beslissing uitgesteld en het rapport alsnog verwezen naar een van de commissies.

Er was nog een rapport, dat bijzondere aandacht vroeg, namelijk omtrent de zeevarenden. Daarin werd o.a. gesproken over baggeraars die voor korter of langer tijd naar het midden-oosten gaan. Volgens het rapport zijn er 2200 Nederlanders die in Z. Afrika, de Perzische Golf en in vele andere landen werken en openstaan voor geestelijke verzorging. Ds. Tanis wees er op, dat aan het baggeren in het buitenland zondagsarbeid is verboden. Hij heeft in zijn gemeente veel baggeraars, maar niemand van hen wil om genoemde reden in die streken werken. Daarom kan hij het niet met deputaten eens zijn. Ook andere afgevaardigden kwamen met opmerkingen. Geen der deputaten kon ter toelichting of verdediging van het rapport aanwezig zijn. Daarom werd de verdere behandeling aangehouden.

Tevoren was al besloten een telegram te sturen naar het C.D.A. waarin uitgesproken werd de begeerte dat men bij de kabinetsformatie standvastig zou zijn ten aanzien van de abortus-kwestie. Dit gebeurde op voorstel van het moderamen. Ds. Slagboom maakte zich tolk van hen, die meenden, dat aan alle partijen zo'n telegram moest worden gezonden.

Na de middagmaaltijd gingen de leden van de synode een bustocht door Drente maken, waarbij ruime voorlichting gegeven werd omtrent het verre verleden, de reformatie en de afscheiding. Het was alles zeer leerzaam. We kwamen in de Hervormde kerk van Sleen, de mooiste en oudste kerk van Drente. We stonden bij een hunnebed, waar de heidense voorouders hun doden begroeven. We -zagen de schoonheid van het Drentse landschap. Om half 5 in de middag werden we ontvangen door burgemeester en wethouders van Hoogeveen. De burgemeester hield een toespraak, die door de synodevoorzitter werd beantwoord. Er werden verfrissingen aangeboden.

Daarna kon ieder zijns weegs gaan. De synode was uiteengegaan tot dinsdag 6 september a.s. In de tussentijdse weken moeten de commissies haar werk verrichten.

B.

ZO WORDT ER GEPREEKT 2

In het vorige nummer schreven we over het boek van Prof. Dr. M.H. Bolkestein, dat onder bovengenoemde titel verscheen.

We vinden nog meer waar we aandacht voor vragen en wel voor wat we lezen op blz 104-105: „Nu doet zich het fatale verschijnsel voor, dat juist veel onbegrepen en onbegrijpelijke uitdrukkingen van zo'n stervende taal tot kenmerken van rechtzinnigheid zijn geworden en dus onmisbaar verklaard in de prediking. Naar binnen toe vervult deze „tale Kanaans” een psychologisch zeer begrijpelijke functie. Zij geeft een gevoel van veiligheid, zij maakt de herkenning mogelijk. Ze is belangrijk voor de identificatie. Voor de mens, die daarin niet opgegroeid of opgevoed is, vormt dit „jargon der vroomheid” echter een onneembare barrière. Het woordgebruik verspreidt voor hem geen licht, maar slechts duisternis. En deze duisternis is vrijwel ondoordringbaar. De verschijnselen, waarover wij hier spreken, doen zich per definitie bij behoudende groepen voor. In het rechtzinnige protestantisme bijvoorbeeld. En dan voornamelijk in de rechtervleugel hiervan. In theorie geeft men daar de noodzaak van het vertalen toe: „Ook in haar vorm en woordgebruik zal de gereformeerde prediking zich hebben te richten op de hele kerk en niet de indruk mogen wekken van exclusivisme in die zin, dat ze alleen verstaanbaar is voor de „ingewijden”. Dat komt overeen met de wens, die L. Kievit formuleert: „Verstaanbare preken!” Een eigentijdse taal, die woorden afstoot en opneemt, al naardat de tijd vraagt”. Ons materiaal geeft ons zicht op een kerkelijke praktijk, die zich van deze postulaten niets aantrekt. Wij signaleren in de eerste plaats het gebruik van woorden, die in het moderne Nederlands al lang niet meer gangbaar zijn. Alleen in een preek kan men nog spreken van „gewagen”. Dat het woord „wijn” omdat betekent, weet niet iedere hoorder. Wat „eenswillend worden” wil zeggen, weet alleen een ingewijde. Evenzo wat „verachten in de genade” is. En wat een „schuldovernemende borg” is of: „Een „lieftelievende borg”, of: „rijkdom van zijn kruisverdienste”. Het is niet ieder duidelijk, wat het betekent „onze ingezonkenheid te belijden”. Wat mag „een bekommerde ziel” wel wezen? En wat zijn „gadeloze wonderen”? En wat „bestendige gunstbewijzen”? Is het duidelijk voor iedere hoorder, wat „zaden van wedergeboorte” zijn? en wat „verbondszaad” is? Kan een toehoorder zich er een voorstelling van maken, wat „voor de Here in de schuld komen” betekent? En wat een „steile afhankelijkheid van de Heere” wil zeggen? Zo gaat de schrijver nog even verder en dan zegt hij op blz 107, dat er dus vrij veel preken zijn, die zich richten tot de kring der trouwe kerkangars. Dan volgen nog meer uitdrukkingen, die in de onderzochte preken voorkomen. De conclusie is, zie blz 108: „De taal van deze preken is bepaald niet geschikt, de „buitenstaander” aan te trekken en hem het evangelie te doen verstaan.

In aansluiting hiermee schrijft Prof. Bolkestein: „Er is in dit verband één uitdrukking, waarop ik speciaal wil wijzen. Ze komt herhaaldelijk voor en schijnt de kern in de verkondiging van het evangelie te zijn, namelijk de uitspraak, dat een mens „ontdekt moet worden aan zichzelf”. Er is in de preken uit de hoek van de Gereformeerde Gezindte een groot aantal, waarin deze zegswijze voorkomt”. Op blz 109: „De uitdrukking „een mens moet aan zichzelf ontdekt worden” is een volslagen onbegrijpelijk voor een buitenstaander”.

We moeten, dachten we, onderscheid maken tussen de prediking van het Woord in het midden van de gemeente en die aan „buitenstaanders”, laten we zeggen „aan de wereld”. Niet wat de inhoud betreft van de prediking, maar wel wat betreft de wijze. Tot volwassenen spreken we ook anders dan tot kinderen. Wanneer in een gemeente, die voortdurend onder het Woord verkeert de uitdrukkingen, die Prof. Bolkestein aanhaalt, niet meer verstaan worden is dat één bedenkelijk verschijnsel. Het is te begrijpen, dat de wereld deze uitdrukkingen niet verstaat, maar het is toch wel nodig, dat de waarheid daarvan recht gekend wordt tot zaligheid. In dat opzicht kan er geen verschil zijn tussen hen, die van jongsaf onder de bediening van het Woord leven en hen die er later mee in aanraking komen. En we kunnen er wel aan toevoegen, dat wanneer het de Heere behaagt een zondaar te gaan bearbeiten dan gaat hij de bovengenoemde taal leren, ook zij die daar niet bij zijn opgevoed. Dan geldt nog altijd, dat de Heere hen op de leerschool des Geestes brengt. Al Gods kinderen worden door de Heere onderwezen omtrent God en Goddelijke zaken. We kunnen hieraan toevoegen, dat de natuurlijke mens niet begrijpt de dingen die des Geestes Gods zijn. Zij zijn hem dwaasheid.

Bij velen die zich nog getrouw begeven onder de prediking van het Woord is grote onkunde, we moeten zeggen: „Ondanks het feit, dat ze er vaak van hun jeugd af bij opgevoed zijn. Dat is niet te wijten aan de wijze waarop er gepreekt wordt, maar aan de onbekeerlijkheid van het hart, aan de onverschilligheid, de vijandschap, het ongeloof. De profeten zijn daar-

mee in aanraking gekomen. Jesaja roept uit: wie heeft onze prediking geloofd en aan wie is de arm des Heeren geopenbaard? De Heere sprak tot Ezechiël: En ziet, gij zijt hun als een lied der minnen, als een, die schoon van stem is, of die wel speelt; daarom horen zij uw woorden, maar zij doen ze niet. De Heere Jezus kwam tot de Zijnen, maar die hebben Hem niet aangenomen, maar verworpen. Hij sprak Zelf in Zijn gebed: Ik dank u, Vader, Heere des hemels en der aarde! Dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard. Ja, Vader! Want alzo is geweest het welbehagen voor U.

Het blijkt nog altijd, dat alleen zij, die door Gods Geest bearbeid worden, geestelijk leren onderscheiden en zij worden gebonden aan de waarheid, zoals die verkondigd werd. Zij hebben geen behoefte aan allerlei veranderingen, die afbreuk doen aan de inhoud van het Woord. Dat maakt hen juist waakzaam ook als het gaat om de verkondiging van de waarheid.

Dit doet natuurlijk niets af aan de roeping van predikanten en anderen, die in aanraking komen met buitenkerkelijken met de grote geestelijke onkunde rekening te houden. Maar laten zij de grondwaarheden duidelijk voor ogen houden en voorstellen. Want nog altijd geldt dat zondaren binnen of buiten de kerk alleen in de weg van het zaligmakend leren kennen van de drie stukken van ellende, verlossing en dankbaarheid behouden kunnen worden.

Er is nog wel meer in het boek van Prof. Bolkestein, waarop we zouden kunnen ingaan, maar menen hiermee te mogen en moeten volstaan. Wat de schrijver in dit werk zegt is belangrijk genoeg om over na te denken, want al leggen wij een andere beoordeling aan dan deze professor, we mogen dit werk niet zonder meer naast ons neerleggen. We kunnen er onze winst mee doen. De vorm is van belang voor de verkondiging van het Woord des Heeren, maar de inhoud van de preek is van nog veel groter belang. Als we niet recht prediken misleiden we mensen op weg naar de eeuwigheid. Het allerbelangrijkste is de toepassende werking van de Heilige Geest. Het geloof is uit het gehoor en het gehoor door het Woord Gods.

De prijs van dit boek is f. 17.90, bij intekening op de PTH-reeks f.16.25. De uitgeefster is Uitgeverij Boekencentrum b.v., Scheveningseweg 72, Postbus 84176, 's-Gravenhage.

N.B. Door een misverstand is dit tweede artikel niet eerder geplaatst.

B.

BOEKBESPREKING

HET GROENE HART VAN NEDERLAND

door G. Barendse en P. Terlouw, Uitgeverij Boekencentrum B.V., Postbus 84176, 's-Gravenhage.

Dit groene hart wordt gevormd door de Lopikerwaard-Krimpenerwaard-Alblasserwaard-Vijfherenlanden. Voor vele van onze lezers is dit een bekend gebied, omdat ze er zelf wonen of in de nabijheid ervan. Daarom mogen we verwachten, dat er uit onze lezerskring belangstelling voor dit boek is. Er worden heel wat onderwerpen in aangesneden en op zeer onderhoudende wijze vertellen de schrijvers o.a. van de strijd tegen het water, het leven in de wereld van weleer, over molens en grienden, het volkskarakter en het water en nog veel meer onderwerpen.

Volgens de schrijvers was en is er nog een calvinistische inslag. We lezen op blz. 54 onder: Men weet zich afhankelijk, het volgende:

Hierbij speelt uiteraard de invloed van het op calvinistische wijze bepalen van de gedragslijn mede een belangrijke rol. Men weet zich terdege afhankelijk van de Schepper aller dingen, die de mens het goede én het kwade kan doen toekomen, zoals een vader in zijn liefde de kinderen priist, maar zo nodig ook straft.

En in de waarden heeft men elkaar geleerd dat dit voor: een groot deel via de natuur kan plaatsvinden. God geeft zon, regen en droogte, maar ook wel eens zoveel water dat de dijken het niet meer konden en kunnen houden.

Natuurlijk kan de mate waarin men „de hand Gods in dit alles” ziet per streek verschillen. In de Alblasserwaard is men van ouds „zwaarder op de hand” dan in de Vijfherenlanden, de Krimpener- en Lopikerwaard, hoewel dit de buitenstaanders misschien nauwelijks zal opvallen. Die scheert „al dat zware gedoe” over één kam, wat bij een oppervlakkige beschouwing wel te begrijpen is, omdat de oorsprong van de zwaarmoedige levenswijze immers door dezelfde omstandigheden geschapen werd en de vrij strenge calvinistische leer terug te vinden is. Het Calvinisme is nu eenmaal een scherp-gesneden, beredenerend geloof, waardoor men tot bijna op de millimeter nauwkeurig denkt te kunnen bepalen wat bijvoorbeeld wel en niet mag.”

De schrijvers doen hiermee geen recht aan het Calvinisme en daarom ook niet aan Gods Woord. Er is veel beredeneerd geloof, veel traditie enz., maar bij het rechte Calvinisme gaat het juist om het hart. Onze catechismus belijdt de voorzienigheid Gods op een Schriftuurlijke wijze.

Zulke mensen worden er ook in andere streken gevonden, in vissersplaatsen, onder de schippers en zelfs gelukkig nog in de steden.

We zouden nog wel een paar opmerkingen kunnen maken, maar volstaan met het bovenstaande. Er is veel in dit boek, wat we met belangstelling hebben gelezen. En we verwachten, dat vele anderen dat ook hebben gedaan of nog zullen doen. Het boek bevat vele foto's, telt ruim 80 blz., is keurig uitgegeven in een groene band en kost f 15,90.

B.

Voor bijbels, boeken en muziek
is **LINDENBERG** uniek!
Grote voorraad
Snelle levering
ook van de allernieuwste uitgaven

LINDENBERG'S BOEKHANDEL
Slaak 4-8 (postbus 4209)
ROTTERDAM 16
(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnr. 77).

HOTEL DREYEROORD - OOSTERBEEK
Telefoon 085-333169
Het hotel waar mevrouw zich „uit” - en mijnheer zich „thuis” voelt.

Plaats Uw familieberichten in „Bewaar het Pand”

Voor al Uw

- ★ **BOEKEN**
- ★ **BIJBELS en**
- ★ **PSALMBOEKEN**

Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783

B.G.G. 05250 - 1531

HERHAALDE OPROEP!!

DE CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE EVANGELISATIE - COMMISSIE VOOR OOST-VLAANDEREN

overweegt om te komen tot benoeming van een

EVANGELIST

voor OOST-VLAANDEREN (België)

die bereid is om in België te gaan wonen, en die zal arbeiden in samenwerking met de kerkeraad van Zaamslag.

De genoemde kerkeraad en commissie nodigen degenen, die zich daartoe aangetrokken voelen, gaarne uit, een brief met uitvoerige inlichtingen, referenties en eventuele salariswensen, te zenden aan de secretaris: de heer J. M. Verhelst, van Heetveldestraat 19, Zaamslag (Z.-VI.).

Ambtelijke ervaring kan een aanbeveling zijn, maar is geen vereiste.

Eventueel kunnen door een daartoe bevoegde kracht ook enige uren goddiensonderwijs aan een Mavo-school in Zeeuws-Vlaanderen gegeven worden.

Zoekt U alleen verantwoorde boeken Kom dan bij boekhandel Kool zoeken

Dus niet langer gezocht, Daar al uw boeken gekocht.

Wij leveren en verzorgen gaarne al uw intekeningen van al uw

★ **Boekwerken - Bijbels - Psalmboeken, (uitsluitend Statenvertaling) - Houtbrandteksten - Tegels - Houtsnijwerk - Boekenleggers, enz. enz.**

UITGEVERIJ - BOEKHANDEL

KOOL

Stationssingel 50 - Veenendaal - Tel. 08385 - 13978 - Postbus 177 - Antwoordnummer 77
Giro 280572 - Bankrek. Rabobank Veenendaal
Rek. nr. 36.51.10.191.